

Nr 417

Av herr **Lindblom m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens rättsläkarstationer för budgetåret 1955/56 m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 91 framlägges förslag om rättsläkarväsendet; bl. a. föreslås inrättandet av två nya befattningar vid rättsläkarstationen i Stockholm. Mot bakgrunden av det svåra läge rättsmedicinalväsendet i vårt land befinner sig i måste emellertid de i propositionen framlagda förslagen betecknas som otillräckliga.

Vid ställningstagandet till propositionen bör man erinra sig att det svenska rättsmedicinalväsendet sedan en lång tid befunnit sig i ett synnerligen allvarligt läge. Framför allt har det varit svårt — för att inte säga omöjligt — att rekrytera erforderlig personal. Betecknande är att den organisationsplan för rättsmedicinalväsendet, som i princip beslöts av 1944 års riksdag och som i och för sig innebar en kraftig beskärning av det till grund för beslutet liggande utredningsförslaget, icke blivit realiserad. Landets behov vid fullt utbyggd organisation har beräknats till 13 à 15 rättsläkare i olika beställningar. För närvarande finns sammanlagt endast fyra sådana tjänster besatta, de övriga står antingen vakanta eller har inte blivit inrättade. Den otillräckliga personaltillgången har lett till att arbetsbördan — vilken i och för sig är påfrestande — blivit synnerligen svår. Enligt uppgift finns för närvarande ingen reservpersonal inom organisationen att tillgå vid semestrar och längre sjukdomsfall. Endast en person genomgår för närvarande den för rättsläkarkompetens särskilda slututbildningen.

Bristen på rättsläkare kan hänföras till flera orsaker. Den i jämförelse med ordinär patologutbildning betydligt längre utbildningstiden torde vara en av dem. En annan av huvudorsakerna torde vara att finna i de jämförelsevis oförmånliga förtjänstmöjligheterna.

För närvarande saknas en rättsläkarstation för Norrland. De rättsmedicinska förrättingarna för denna del av landet utföres för närvarande av rättsläkarstationen i Stockholm. Som en första etapp i upprustningen av rättsmedicinalväsendet har därför medicinalstyrelsen — i ett av föreståndaren för rättsläkarstationen i Stockholm utarbetat förslag — föreslagit att en särskild rättsläkarstation inrättas för Norrland med förläggning till Umeå. Lokalerna härför skulle inrymmas i en planerad flygelbyggnad till länslasarettet i Umeå. Departementschefen har inte upp-

tagit detta förslag utan i stället föreslagit inrättandet av två nya tjänster, varav den ena som rättsläkare och den andra som assistent, vid stationen i Stockholm, vilka skulle betjäna Norrland och vissa delar av Svealand. Med hänsyn till de långa resorna med åtföljande tidsförluster måste departementschefens förslag betecknas som klart otillfredsställande. Vi föreslår att riksdagen nu fattar principbeslut om inrättande av en rättsläkarstation för Norrland att i enlighet med utredningsmannens förslag förläggas till Umeå. Riksdagen bör vidare uppdraga åt Kungl. Maj:t att upptaga förhandlingar med vederbörande landsting om stationens lokalfråga och andra därmed sammanhängande spörsmål samt därefter inkomma med förslag i anslagsfrågorna till nästa års riksdag.

Som ovan framhållits står en av orsakerna till den bristande rekryteringen av personal till rättsmedicinalväsendet att finna i de jämförelsevis ogynnsamma förtjänstmöjligheterna. En justering av lönegradsplaceringen av de ifrågavarande tjänsterna är därför enligt vår uppfattning nödvändig. Mot en lönegradsuppflyttning har gjorts gällande att en väsentlig del av rättsläkarnas inkomster utgår i form av förrättningsarvoden och att dessa senare höjdes så sent som 1953. Härvid bör emellertid uppmärksammas att den höjning av rättsläkartaxan, som beslöts 1953 och som i genomsnitt uppgick till 35 procent, endast har inneburit att taxan uppjusterats till den nivå som ursprungligen fastställdes 1944. Någon real höjning av dessa ersättningar har alltså i stort sett inte ägt rum. Det bör vidare erinras om att 1944 års riksdagsbeslut beträffande rättsläkartaxan innebar en reducering med en tredjedel i förhållande till det förslag medicinalstyrelsen då ansett erforderligt, och ersättningarna enligt 1944 års taxa har uppenbarligen varit för låga för att i tillräcklig grad stimulera rekryteringen. En lönegradsuppflyttning i enlighet med vad medicinalstyrelsen nu föreslagit anser vi därför starkt motiverad. Medicinalstyrelsens förslag innebär, att föreståndare för rättsläkarstation placeras i lönegrad Ce 37 mot nuvarande Ce 31 och att övriga tjänster placeras i relation därtill. Vi föreslår att riksdagen i fråga om lönesättningen och arvoderingen beslutar i enlighet med medicinalstyrelsens förslag. De av departementschefen föreslagna nya tjänsterna bör inrättas oberoende härav men placeras i högre lönegrad; den nya rättsläkartjänsten bör således placeras i lönegrad Ce 33 och arvodet för den nya assistentbefattningen höjas i motsvarande grad.

För att stimulera intresset för utbildning till rättsläkare har medicinalstyrelsen föreslagit inrättandet av två tillfälliga rättsläkarstipendier om 6 000 kronor vardera. Departementschefen har för sin del upptagit detta förslag men nedsatt stipendiebeloppen till 3 000 kronor. Med hänsyn till angelägenheten bl. a. ur rättssäkerhetssynpunkt att rättsläkarutbildningen

stimuleras, bör riksdagen enligt vår mening besluta enligt medicinalstyrelsens förslag. Vi föreslår alltså att stipendiebeloppen fastställas till 6 000 kronor vardera. Vad angår villkoren i övrigt för stipendierna avsluter vi oss till departementschefens förslag.

De av oss föreslagna lönetilläggen medför en sammanlagd anslagshöjning för nästa budgetår med sammanlagt ca 15 000 kronor.

Vi hemställer alltså,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 91 angående anslag till statens rättsläkarstationer måtte

1) fatta principbeslut om inrättande av en rättsläkarstation för Norrland att förläggas till Umeå samt uppdraga åt Kungl. Maj:t att upptaga förhandlingar med vederbörande landsting om stationens lokalfråga och andra därmed sammanhängande frågor och hemställa om förslag i ärendet till 1956 års riksdag;

2) i fråga om den vid rättsläkarstationerna anställda personalens lönegradsplacering och arvodering godkänna medicinalstyrelsens förslag samt justera den vid propositionen fogade avlöningsstaten i enlighet härmed; samt

3) till *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 334 000 kronor, eller 15 000 kronor mer än vad departementschefen föreslagit.

Stockholm den 15 mars 1955

E. A. Lindblom

And. E. Johansson

Einar Danmans

Uno Olofsson